

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ
Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ
ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ*

(1900—1910)

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΑΓ. ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Τὰ τοιαῦτα δημοσιεύματα καὶ αἱ προκλήσεις εἰς τοιαύτας στιγμὰς ἦσαν πολὺ ἐπικίνδυνοι δυνάμεναι νὰ ὑπανάψωσι πυρκαϊὰν καὶ διαθρέψωσι τὰ κατασιγῶντα πάθη· διὸ ἵνα προλάβωμεν τὴν ἔκρηξιν αὐτῶν ἀπεφασίσαμεν αὐτοσιγμί τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν μὲν πρώτην (τῆς 13ης Φεβρουαρίου) νὰ ἀπευθύνωμεν εἰς τὸν ἐν Μύρτῳ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος διαμένοντα Μητροπολίτην Κυρηναίας Κύριλλον ἔγγραφον λίαν φιλάδελφον συμπερικλείσαντες ἐν αὐτῷ ἀντίγραφον «Διαγράμματος» γενομένου ἐν συνεννοήσει τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας, ὡς καὶ ἀντίγραφον «Δοκιμίου παραιτήσεως» παρακαλοῦντες νὰ ἀπαντήσῃ ἐντὸς ὀρισθείσης προθεσμίας, τὴν δὲ μετὰ μεσημβρίαν νὰ μεταβῶμεν αὐτοπροσώπως εἰς συνάντησιν αὐτοῦ ἐν Μύρτῳ ἵνα ἀπὸ κοινοῦ διὰ προσωπικῆς συνεννοήσεως θέσωμεν τὰς βάσεις τῆς περαιτέρω κοινῆς συνεργασίας.

Τὸ τοιοῦτον διάβημα ὑπῆρξεν εὐεργετικώτατον, ἐπεβάλλετο δ' ἄλλως τε ἐκ στοιχειώδους καθήκοντος φιλαδελφίας καὶ δικαιοσύνης πρὸς τὸν ἐν ἀπομονώσει ἐν τῇ Μονῇ κρατούμενον ἀδελφόν.

Ἦτο τὸ ἐξιλαστήριον θῦμα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῶν πατριαρχικῶν πεισμάτων εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Μοῖρα προσέφερεν εἰκονικὸν σκῆπτρον διὰ νὰ παίξῃ μετ' αὐτοῦ· ἦτο ὁ Προμηθεὺς δεσμώτης κατατοξευόμενος ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἀλλ' ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του πῦρ τὸ ὁποῖον σαλευόμενον ἠδύνατο νὰ ὑπανάψῃ τὴν ὑποβόσκουσαν φλόγα τῶν παθῶν καὶ ἐπιφέρῃ νέας συμφορὰς εἰς τὴν Κύπρον.

Καὶ ἵνα ἡμερώσωμεν τὴν ἀγοριότητα ἐνδεχομένης νέας ἐκρήξεως πυρκαϊᾶς καὶ μαλαξώμεν τὰς ἠθικὰς πληγὰς τοῦ πάσχοντος ἱεράρχου μὲ τὸ ἔλαιον τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, παρὰ τὰς ἔξωθεν ἀντιδράσεις

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους σελ. 179.

καὶ τοὺς κόπους τῆς ὁδοιπορίας στεροῦ τῷ βήματι καὶ ἀκλονήτῳ τῷ λογισμῷ ἐχωρήσαμεν πρὸς τὰ ἔρημα τῆς Μύρτου εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ.

Ὁφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἅμα τῇ ἀφίξει μου εἰς Κύπρον ἠσθάνθην πολλὴν συμπάθειαν πρὸς τὸν ἐξόριστον τοῦτον ἐρημίτην· τὰ παθήματά του, ἡ τραγικὴ περιπέτεια τοῦ ἀρχιερατικοῦ του βίου, ἡ ἀπομόνωσις του, ἡ ἀρετὴ του ἡ ἀναμφισβήτητος, ἡ ἀγιότης τοῦ βίου του, οἱ μακροχρόνιοι ἀγῶνές του ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῆς Κύπρου ἐκλιναν τὴν καρδίαν μου πρὸς αὐτόν. Καὶ ὁρμὴ ἐσωτερικὴ ἀκάθεκτος μὲ ὤθει πρὸς αὐτόν νὰ τὸν ἴδω, νὰ τὸν γνωρίσω κατὰ πρόσωπον, νὰ ἀκούσω τοὺς λόγους τῆς ἐπιμονῆς του, νὰ ἱκανοποιήσω ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἰὰς ἐναπολειπούμενας ἐλπίδας του. Ἐκ τῆς ἐξελίξεως ἦν ἔλαβον τὰ πράγματα ἔβλεπον αὐτόν εἰς τὸ χεῖλος τάφου ὅπου τελειωτικῶς θὰ ἔθαπτε τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ ὄνειρα· καὶ εἰς τραγικὰς ταύτας στιγμὰς τοῦ βίου του ἐθεώρουν ἱερὸν καθήκον νὰ στηρίξω τὴν καρδίαν του δι' ἐλπίδων ἀγαθῶν, νὰ τονώσω τὸ φρόνημά του δι' ὑποσχέσεων εἰλικρινῶν καὶ διακρατήσω τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀξιωματοῦ του ἀπρόσβλητον καὶ ἀθικτον. Μὲ τοιαῦτα ἱερὰ αἰσθήματα ἀδελφικοῦ πόνου καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης ἀπὸ τῆς Λευκωσίας κατευθυνόμεθα εἰς τὴν Μονὴν τοῦ ἀγίου Παντελεήμονος ὅπου ἐκρατεῖτο ὁ μακαριστὸς ἱεράρχης.

Σιδηροδρομικῶς ἐφθάσαμεν εἰς Μόρφους καὶ ἐκεῖθεν ἐφ' ἀμάξης ὠδηγούμεθα εἰς τὴν Μονήν· εἶχεν ἤδη καταλάβῃ ἡμᾶς ἡ νύξ καὶ ἡ πορεία ἐν μέσῳ ἀγρίων δασῶν ἐγένετο ἐν τῷ σκότει. Εἰς τὴν σιωπὴν ἐκείνην τῆς νυκτός, τὴν ὁποίαν διέκοπτεν ὁ κρότος τῆς ἀμάξης, ἀπερίσπαστοι καὶ ἡσυχοὶ καθητήσαμεν τὸ πρόγραμμα τῆς ἐνεργείας μας ἐκανονίσσαμεν τὸ ὄριον τῶν ὑποχωρήσεών μας, ἐχαράξαμεν τὸν δρόμον τῆς ἀποστολῆς μας, καὶ μὲ ἀνυπομονησίαν ἀναμένομεν τὸ τέρας τῆς ἀτελευτήτου ὁδοῦ.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἡ ἀμάξα ἀποτόμως ἐσταμάτησε· ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐρημικὴν Μονήν· ὁ συνοδεύων ἡμᾶς πατριαρχικὸς κλητῆρ, ὁ Μαυροβούνιος Γιώργης, τὸ ὄρατο παληκάρι, ἔκρουσε μετὰ ἐξουσίας τὴν θύραν. Εἰς τὸν ἀσυνήθη κατὰ τοιαύτην ὥραν ἰσχυρὸν κρότον διεγεροῦθεις ὁ θυρωρὸς ἐπληρώτα τίς ὁ κρούων καὶ τί ἐπιζητεῖ.

Δύο καλόγηροι, ἀπητήσαμεν, ζητοῦμεν φιλοξενίαν εἰς τὴν Μονήν καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἀνοίξητε. Ἄνευ δισταγμοῦ διήνοιξεν ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὴν Μονήν. Εἰς τὴν θέαν τοῦ κλητῆρος ὁ θυρωρὸς ἐσκανδαλίσθη καὶ ἐπεζήτηε νὰ μάθη τίνας οἱ ἔνοχοι οἱ ὀδηγούμενοι ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἐξόριστοι εἰς τὴν Μονήν. Μᾶς ὠδήγησεν εἰς

μίαν αἴθουσαν καὶ διηυθύνθη πρὸς τὰ κελλία τῶν προΐσταμένων ἵνα ἀναγγείλῃ τὴν ἀφίειν ὑπόπτων καταδίκων ἐπισκεπτῶν.

Καταφθάνουσι τρεῖς ἐκ τῶν μοναχῶν καὶ ἐπιζητοῦσι νὰ μάθωσι τίνες ἡμεῖς καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς μας.

Ἦσυχάσατε καὶ θὰ μάθετε· ἀλλὰ πρὸ τούτου παρακαλοῦμεν νὰ δώσητε εἰς ἡμᾶς ὀλίγον ἄρτον καὶ εἴτι ἄλλο εὐρεθῆ πρόχειρον διότι πεινοῦμεν. Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας, ὅτε ἐγευματίσαμεν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἡμεθα νήστεις μέχρι τοῦ μεσονυκτίου.

Προσέφερον μὲ προθυμίαν καὶ εὐγένειαν ὅτι ἦτο δυνατόν εἰς ταύτην ὥραν νὰ ἐτοιμασθῆ καὶ παρακαθήσαντες μεθ' ἡμῶν εἰς τὴν τράπεζαν ἠγωνίζοντο διὰ τῶν βλεμμάτων νὰ μαντεύσουν τίνες ἡμεῖς καὶ πόθεν καὶ τί ἀποσκοποῦμεν

Ἡ γλῶσσα ἡμῶν καὶ τὰ χεῖλη ἐξυληροῦντα τὸν κατευνασμόν τοῦ στομάχου ἐφαίνοντο ἀπαθῆ καὶ ἀστοργα εἰς τὰ ἀνυπόμονα βλέμματα τῶν μοναχῶν τὰ προσπαθοῦντα νὰ ἀνακαλύψουν τὸ παρὸν μυστήριον.

Αἴφνης διακόψαντες τὴν σκανδαλίζουσαν τοὺς μοναχοὺς σιωπὴν ἠρωτήσαμεν ἂν ὁ ἅγιος Κυρηναίας εὐρίσκειται ἐν τῇ Μονῇ καὶ ἂν δυνάμεθα νὰ τὸν ἴδωμεν ἀμέσως· εἴμεθα ἀπεσταλμένοι τοῦ πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ ἤλθομεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ· εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ τὸν ἴδωμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν.

Κοιμᾶται ὁ Μακαριώτατος, εἶπον οἱ μοναχοί· ἦσαν τῆς μερίδος αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ τίτλου αὐτοῦ ἠθέλησαν τρόπον τινὰ νὰ διαμαρτυρηθοῦν ὅτι ὡς ἅγιον Κυρηναίας ἐτιτλοφορήσαμεν αὐτόν.

Θὰ τὸν ἐξυπνήσητε· πρέπει νὰ τὸν ἴδωμεν αὐτὴν τὴν ὥραν· θὰ τῷ εἴπητε τίνες εἴμεθα καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξυπνήσῃ.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ μοναχοὶ τῆς Μονῆς, περὶ τοὺς δώδεκα, εὐρέθησαν ἐπὶ ποδός· διηρημένοι καὶ οὗτοι εἰς δύο μερίδας παρηκολούθουν μετ' εὐνοήτου ἀγωνίας τὴν ἀπρόοπτον κίνησιν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ Μονῇ των, ὅποτε εἰσῆρχετο εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ φάσιν τὸ Κυπριακὸν ζήτημα.

Ὁ Μακαριώτατος ἐξύπνησε καὶ σὰς ἀναμένει, λέγει μὲ συγκίνησιν καὶ σεμνότητα ὁ ἀποσταλτὴς ἐπὶ τοῦτο μοναχός, καὶ προσεφέρθη νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ κελλίον του.

Κατήλθομεν τὴν κλίμακα καὶ διασχίσαντες τὴν αὐλὴν τοῦ ναοῦ κατευθυνόμεθα εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν τῆς Μονῆς ὅπου καὶ τὸ κατάλυμα τοῦ ἱεράρχου. Κάτω εἰς τὸ ἄκρον τῆς αὐλῆς μᾶς ἀνέμενεν ὁ εὐ-

γενῆς ἱεράρχης φέρων ἐγκόλπιον καὶ ἐπανωκαλύμμαχον, μᾶς ἠσπᾶσθη καὶ τὸν ἠσπᾶσθημεν καὶ μᾶς ὠδήγησεν ὠχρὸς καὶ περιτρομος εἰς τὸ κελλίον του.

Ἦλθομεν ἄγγελοι εἰρήνης, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, ἦλθομεν νὰ βαλσαμώσωμεν πληγὰς, νὰ καθαιρέσωμεν πάθη, νὰ σβέσωμεν τὴν ἔχθραν τὴν φωλεύουσαν εἰς τὰς ψυχὰς, νὰ συντρίψωμεν τὰς παγίδας τοῦ σατανᾶ, νὰ ἐλευθερώσωμεν τὴν Κύπρον ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν παθῶν, νὰ ἐπαναφέρωμεν διὰ κοινῆς προσπαθείας καὶ συνεργασίας τὴν φυγαδευθεῖσαν εἰρήνην καὶ διὰ τῆς εὐαγγελικῆς σάλπιγγος νὰ κηρύξωμεν εἰς τὸν κόσμον χαρᾶς πλέον εὐαγγέλια· βοηθήσατέ μας εἰς τὸ θεῖον τοῦτο ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν κοινὴν τῆς προσφιλεστάτης Κύπρου εὐημερίαν· δὲν ἦλθομεν νὰ ἐξυπηρετήσωμεν ὀρισμένης μερίδος συμφέροντα καὶ ἱκανοποιήσωμεν φιλοδοξίας καὶ βλέψεις καὶ πόθους ἀτομικούς. Ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς πατρίδος καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐπιποθοῦμεν νὰ περισυλλέξωμεν τὰ ἐσκορπισμένα τέκνα, νὰ διαθερμάνωμεν αὐτὰ εἰς τὸν χειμῶνα τοῦτον τὸν σκληρὸν καὶ δριμῦν καὶ νὰ ἐπαναφέρωμεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἡρέμου ἐργασίας καὶ περισυλλογῆς. Ἡ Κύπρος πάσχει καὶ συσφιγγεται ἀπὸ ἠθικὰς ὀδύνας καὶ εἰς ἡμᾶς ἔχει προσηλωμένα τὰ βλέμματα αὐτῆς. Θέσατε ὑπεράνω πάντος συμφέροντος τὸ Κυπριακὸν συμφέρον· θυσιάσατε ὅ,τι ἔχετε θεῖον καὶ τίμον εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος καὶ δείξατε ὅτι εἶσθε υἱὸς αὐτῆς ἄξιος· εἶπατε, ὡς ὁ Ἰωνᾶς, ἄρατέ με καὶ βάλλετε με εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κοπάσει ὁ κλύδων.

Ἦκουσε μετ' ἐντεταμένης προσοχῆς τοὺς θερμοὺς τούτους λόγους τοὺς ἐξερχομένους ἐκ καρδίας καιομένης ἐξ ἀγάπης καὶ ὑπερτάτου ἐνδιαφέροντος πρὸς τὴν πάσχουσαν πατρίδα του τὴν ὁποῖαν ἔξενoi ἡμεῖς τοσοῦτον ἐπονέσαμεν καὶ ἐσυμπαθήσαμεν· ἤκουσεν ὅτι δὲν θὰ κομματισθῶμεν, ὅτι ἐν δικαιοσύνῃ θὰ ἀποδώσωμεν ἐκάστῳ τὸ ἀνήκον περισώζοντες τὴν τιμὴν τῆς Κύπρου καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἀγωνισθέντων ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς πατρίδος των, ὅτι ἡ τιμὴ τῆς εἰρηνεύσεως θὰ εἶναι κοινὴ εἰς πάντας καὶ ὑψηλοτέρα εἰς τοὺς προσφέροντας τὰς ὑψηλοτέρας θυσίας.

Εἶμαι συγκινημένος βαθύτητα, Σεβασμώτατοι, ἐκ τῶν ἱερῶν ἀληθῶς τούτων λόγων τῶν χειλέων σας· εὐγνωμονῶ ἀπὸ μέρους τῆς Κύπρου διὰ τὰς εὐγενεῖς προσπαθείας σας καὶ μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι πᾶσαν θὰ καταβάλω προσπάθειαν, ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, νὰ συντελέσω εἰς

ἐκπλήρωσιν τῶν βουλῶν σας, τὰς ὁποίας ὀλοφύχως ἀποδέχομαι καὶ ἐκτιμῶ.

Ὅλη αὐτὴ ἡ ἐγκάρδιος ἀδελφικὴ συνεννόησις ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου ἀρξαμένη καὶ διακοπεῖσα κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς (14 Φεβρουαρίου) προσιωνίζετο ἀγαθὰ ἀποτελέσματα· ἐπέισθη ἡ ἱερότης του ὅτι ἡ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος δὲν θὰ γίνῃ μονομερῶς διὰ τῆς μιᾶς μερίδος, ἀλλὰ τῇ συνδρομῇ καὶ τῇ συνεργασίᾳ αὐτοῦ καὶ τῶν προσκειμένων αὐτῷ χριστιανῶν, καὶ ἐζήτησε τριήμερον προθεσίαν, ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τῶν κορυφαίων τῆς μερίδος του καὶ ἀπαντήσῃ ἡμῖν ὀριστικῶς ἐπὶ τινων βάσεων θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ποθουμένη ἔνωσις· παρεκάλεσε δὲ νὰ ζητηθῇ παρ' ἡμῶν κυβερνητικὴ ἀδεια ἵνα κατέλθῃ εἰς τὸ παρὰ τὴν Λευκωσίαν Μετόχιον τῆς Μονῆς Κύκκου, ὅπου θὰ ἐλάμβανε χώραν ἢ μετὰ τῶν δύο μερίδων συνεννόησις.

Μετὰ τὸν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Μονῆς ἐκκλησιασμόν ἀνήλθομεν πάλιν εἰς τὰ ἰδιαιτέρα αὐτοῦ διαμερίσματα, ὅτε μετὰ τὸ εἰθισμένον λιτὸν «μπούκωμα» ἀνταλλάξαντες λόγους ἀγάπης καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν ἀπεχαιρέτησαμεν τὸν ἀδελφὸν καὶ τοὺς μοναχοὺς καὶ ἄγρυπνοι ἐπανεκάμψαμεν εἰς Λευκωσίαν.

Ἡ εἶδησις τῆς ἐπισκέψεώς μας προῦξένησεν ἀγαθοτάτην ἐντύπωσιν εἰς ὅλην τὴν Κύπρον· ἐθεωρήθη καλὴ ἀπαρχὴ καὶ οἱ τῆς Κυρηναϊκῆς μερίδος ἔσπευδον εἰς τὴν μονὴν διὰ ποδηλάτων νὰ μάθωσι τὰ γενόμενα. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ βᾶθος ἀποστέργων τὴν τοιαύτην συνάφειαν ἐφάνη ἐκ τῶν ἀφηγήσεών μας ἱκανοποιημένος, καίτοι διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπεσχημένων ἐξέφραζε δισταγμούς.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ

Ἐξέπνευσεν ἡ ὀρισθεῖσα τριήμερος προθεσμία καὶ οὐδεμίαν ἐλάβομεν ἀπάντησιν οὔτε εἰς τὰ προφορικῶς ὑπεσχημένα, οὔτε εἰς τὸ ἀπὸ τῆς 13ης τοῦ μηνὸς ἀποσταλὲν παρ' ἡμῶν ἔγγραφο· ἐγράψαμεν καὶ παρεχωρήσαμεν δευτέραν διήμερον προθεσίαν ὀρίζοντες καὶ τὸν ὀρισθέντα ὑπ' αὐτοῦ τόπον συναντήσεως τὸ Μετόχιον τῆς Μονῆς Κύκκου.

Τὴν 18 Φεβρουαρίου ἐλάβομεν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφο τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος διεφύλαξα καὶ δημοσιεύω τώρα ὡς ἔχει :

Σεβασμώτατοι,

Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τὴν ὑπὸ ἡμερομ. 13 τρέχ. ἐπιστολὴν τῶν ὑμετέρων Σεβασμοτήτων.

Ἡ εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας ταύτης κοινωνία ὑμῶν ἐγένετό πως ἀήθης πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικῶς κεκανονισμένα, ἦν οὐχ ἤτιον παρερχόμεθα, ὡς καὶ τὴν παράλειψιν τοῦ ἀνήκοντος ἡμῖν τίτλου, ἐπὶ τῇ διαβεβαίωσει ὑμῶν, ὅτι αὕτη ἐγένετο φιλαδέλφω προνοία καὶ μερίμνη τῶν ἁγιωτάτων ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν ἀγαθὸν σκοπὸν, ἵνα τὰ τῆς ἐκκλησίας ταύτης λάβωσιν εἰς ἀκέραιον τὴν προσήκουσαν μὲν κανονικὴν τάξιν, ἐπαναχθῆ δὲ ἡ φυγαδευθεῖσα ἐκ τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος τῆς νήσου εἰρήνη.

Ἀντίγραφον τῆς συνεννοήσεως τῶν ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας, ὡς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Σημείωμα διαγράμματος» ὡς καὶ ἀντίγραφον «Δοκιμίου παραιτήσεως» ἐπεσυνάψατε ἡμῖν ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ.

Ἀφοῦ προκαταβολικῶς δηλώσω ταῖς ὑμ. Σεβασμότησι τὸ βαθὺ σέβας μου πρὸς τὰς ἀποφάσεις ταύτας τῶν ἁγιωτάτων ἐκκλησιῶν, μεσαζούσης καὶ τῆς Σεβ. Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καθ' ἡκόν μου ἐθεώρησα, ἵνα οἱ καρποὶ οὗς ἐπιδιώκει ἡ ἐν Κύπρῳ ἀποστολὴ ὑμῶν ὄσιν ἀδρότεροι καὶ ἐπὶ εὐρύτερας κλίμακος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τε ἐκκλησίας καὶ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, ὅπως παρακαλέσω τρία ἔγκριτα πρόσωπα τῆς Νήσου τοὺς κ. κ. Πασχάλην Κωνσταντινίδην, Σπύρον Ἀραοῦζον καὶ Νεόφ. Νικολαΐδην, ἵνα πραγματευθῶσι καταλλήλως περὶ ἐτέρων συναφῶς ζητημάτων περὶ ὧν ἡ προεξήγησις καὶ συνεννόησις ὑπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ εἰλικρινοῦς πόθου πλήρους καὶ αἰσίας διευθετήσεως τῶν παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι πρῶτον : τὸ περὶ τῶν μελῶν ἅτινα θ' ἀπαρτίζωσι τὴν ἱερὰν Σύνοδον Κύπρου ἐπὶ τῇ βάσει πάντως τῆς μέχρι τοῦδε συνηθείας, καὶ δεύτερον τὸ τῆς πληρώσεως τῶν δύο Μητροπολιτικῶν θρόνων Πάφου καὶ Κιτίου.

Καὶ τοῦτο δὲ εἶναι εὐλόγον καὶ ἀπαραίτητον καθόσον ἔνεκα τῶν γνωστῶν περιστάσεων δὲν μετέσχον τῶν ἐκλογῶν ἅπαντες οἱ χριστιανοὶ τῶν δύο ἐπαρχιῶν καὶ πρὸς ἐξάλειψιν δυσαρέστων ἀποτελεσμάτων τῆς μονομεροῦς ἐκλογῆς θεωροῦμεν ἀπαραίτητον τὴν συνεννόησιν ἐπὶ τῶν ἐκλεχθησομένων προσώπων.

Μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνωτέρω συνεννοήσεως δι' ἧς ἐξασφαλίζεται ἡ πραγματικὴ εἰρήνη, ὑπὲρ ἧς πᾶσαι αὐταὶ αἱ θυσίαι, θέλομεν ἐκπληρώσει τοὺς προτεινομένους ἡμῖν τύπους ὅτε καὶ θέλομεν μετᾶσχει τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, ἔχοντες πάντοτε ὑπ' ὄψει ἡμῶν τὴν ὑμέτεραν ἔγγραφον διαβεβαίωσιν ὅτι τὰ προτεινόμενα εἶναι προῖον συνεν-

νοήσεως τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων τῆ μεσολαβή-
σει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Κυρηνείᾳ τῇ 17 Φεβρουαρίου 1910

Ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὄλος πρόθυμος
† ὁ Κύπρου Κύριλλος (διὰ κιναβάρεως)

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας ἁγ. Τριπόλεως Κον
Θεοφάνην καὶ ἁγ. Λεοντοπόλεως Κον Σωφρόνιον κλπ.

Εἰς Λευκωσίαν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μᾶς καταθορύβησεν ἐνῶ ἀνεμένομεν ὀριστικὴν
ἀπάντησιν συναντήσεως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 18 Φεβρουαρίου, οὔτε
ἡμέραν τοιαύτην ὠρίζεν οὔτε τόπον συναντήσεως, κατὰ τὰ προαποφα-
σισθέντα ἐν τῇ Μονῇ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος· ἡ στενοχωρία ἡμῶν ἦτο
εὐλογος διότι ὠρίσθη ἤδη ἡμέρα ἐκλογῆς τοῦ Πάφου ἡ 18 Φεβρουα-
ρίου ἐκλήθησαν δὲ διὰ τὴν ἐκλογὴν οἱ ἡγούμενοι τῶν μονῶν καὶ οἱ
ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπαρχίας Πάφου, ὁ δὲ ἅγιος Κυρηνείας ὅστις ἐγνώ-
ριζε τὸ τοιοῦτον ἐτήρησε σιωπὴν ἀνεξήγητον.

Ἐχώριζον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀποφασισθείσης ἐκλογῆς τοῦ Πάφου ὀλί-
γαι μόνον ὧραι τῆς ἡμέρας καὶ μία νύξ· καὶ ὅσον αἱ ὧραι παρήρχοντο
τοσοῦτον ἡ ἀγωνία ἡμῶν ἐκορυφοῦτο ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἄλλης οἰασδή-
ποτε σχετικῆς πληροφωρίας ἐκ μέρους τοῦ ἁγίου Κυρηνείας.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΝΥΞ

Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΤΗΙ ΜΟΝΗΙ ΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ

Ἐπῆλθε καὶ ἡ νύξ καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν ἀλελπισίᾳ μετὰ πικρίας
ἐσχολιάζομεν τὰ αἷτια τῆς τοιαύτης σιωπῆς τοῦ ἁγ. Κυρηνείας καὶ
περιφρονήσεως. Προσεπάθουν νὰ κατευνάσω τὰ διερεθισθέντα νεύρα
τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ νὰ προετοιμάσω αὐτὸν καὶ εἰς νεωτέραν ἀνα-
βολὴν, ἵνα μὴ τὸ τόσον καλῶς ἀρξάμενον ἔργον ἡμῶν ναυαγήσῃ ἴσως
ἐκ κωλυμάτων ἀνεξαριτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἁγίου Κυρηνείας, ἀλλ'
αἱ προσπάθειά μου εἰς οὐδὲν ἴσχυον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπεβάλ-
λετο νὰ γνωσθῶσιν οἱ λόγοι τῆς ἀνεξηγήτου σιωπῆς καὶ εἶτα νὰ προ-
βῶμεν ἐν ἡρεμίᾳ συνειδότης εἰς περαιτέρω ἐνέργειαν· καὶ ἐν τῇ ἐναλ-
λαγῇ ποικίλων σκέψεων μοι ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Μονὴν
τοῦ Κύκκου ἵνα μάθω παρὰ τοῦ ἡγουμένου Γερασίμου, τοῦ προσκει-
μένου εἰς τὴν μερίδα τοῦ Κυρηνείας, τί συμβαίνει καὶ διὰ τίνας λό-

γους ὁ ἀγαθὸς ἱεράρχης ἠθέτησεν τὴν ὑπόσχεσίν του νὰ εὐρεθῇ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην εἰς τὰ τοῦ Κύκκου, ὡς αὐτὸς ὑπέδειξε καὶ ἐπεξήτησε.

Πήγαινε μοὶ εἶπον οἱ ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ φρόντισον γὰ ἐπιστρέψῃς ταχύτερον ἵνα καταστείλῃς τὴν ἀγωνίαν μας.

Περὶ τὴν θιν ἐσπερινὴν ὥραν ὑπὸ ραγδαίαν βροχὴν καὶ ἐν συνοδείᾳ τοῦ κλητῆρος κατέλαβον τὴν Μονὴν τοῦ Κύκκου συναποκομίζων διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον καὶ τὰ ἐπίσημα πατριαρχικὰ ἔγγραφα.

Ἐισῆλθον εἰς τὴν Μονὴν καὶ ἐν τῷ ἡγουμενείῳ ἀνεπίστως ὄλως εὕρισκω τὸν ἅγιον Κυρηνεῖας καθήμενον ἐπὶ τοῦ καναπέ καὶ συνομιλοῦντα μετὰ τοῦ ἡγουμένου.

Μά, Σεβασμιώτατε, προσώχθισεν ἡ ψυχὴ μας ἐν ἀναμονῇ τῆς ἀπαντήσεώς σας· οἱ ἀδελφοὶ ἀδημονοῦσιν, οἱ γογγυσμοὶ ἐπληθύνθησαν, ἡ ἀγωνία μας ἔδωκεν ἀφορμὰς εἰς παρεξηγήσεις, ὁ λαὸς ἀσχάλλει ἀνυπόμονος νὰ ἀκούσῃ τὴν τελικὴν ἔκβασιν, ἡ τρικυμία κινεῖται νὰ διασαλεύσῃ τὰ πάντα καὶ σεῖς ἐν ἡρεμίᾳ διημερεύετε ἐνταῦθα χωρὶς κἂν νὰ μᾶς ἀναγγεῖλητε τὴν παρουσίαν σας. Τί σκέπτεσθε; τί θὰ ἀπογίνῃ; ποῦ οἱ τῆς μερίδος σας, οἵτινες κατὰ τὴν θέλησίν σας, θὰ ἐλάμβανον μέρος σήμερον εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν συνδιάσκεψιν;

Ἦμιν ἐν νευρικῇ ὑπερδιεγέρσει ἐκ τῆς ὀλοήμερου ἀναμονῆς τῆς ἀπαντήσεώς του καὶ ἡ φωνὴ μου χωρὶς νὰ θέλω ἦτο διαπεραστικὴ καὶ ὀξεῖα.

Σὰς παρακαλῶ, Σεβασμιώτατε, νὰ ἡσυχάσητε, μοὶ λέγει· λόγοι ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς μου ἐπέφερον τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην καὶ αὐριον θὰ καλέσω τοὺς φίλους μου ἐνταῦθα πρὸς κοινὴν σύσκεψιν, ἀφοῦ τοῦτο ἐν καιρῷ τοιοῦτῳ βροχερῷ καὶ ἀκαταστάτῳ τό γε νῦν εἶναι δυσχερές.

Ἄδύνατον, τῷ λέγω· εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ κληθῶσιν αὐτὴν τὴν στιγμήν, διότι ἡ αὐριον ἡμέρα καθωρίσθη διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μητροπολίτου Πάφου· προσεκλήθησαν οἱ ἡγούμενοι, ἡ ἀντιπροσωπεῖα Πάφου, καὶ ἡ ἀναβολὴ ἀδύνατος· ἀνάγκη πᾶσα νὰ τοὺς καλέσητε ἐπειγόντως δι' ἰδιοχείρων σας γραμμάτων· ἴδου ἡ ἀμαξα καὶ ὁ κλητὴρ ἕτοιμος· γράψατε καὶ καλέσατε αὐτοὺς ἐνταῦθα, ὡς θὰ πράξω καὶ ἐγὼ διὰ τοὺς τῆς ἄλλης μερίδος, καὶ δι' ἀπεσταλμένου τῆς μονῆς ἀποστέλλομεν τὰ προσκλητήρια σημειώματα.

Πρὸ τῆς ἀκλονήτου ἐπιμονῆς μου ὑπεχώρησε καὶ ἔγραψεν εἰς τοὺς κορυφαίους τῆς μερίδος του Πασχάλην Κωνσταντινίδην Ἀραιῦζον καὶ ἄλλους τινας, ἐγὼ δὲ εἰς τὸν Θεοφ. Θεοδοῦτον, Ι. Οἰκονομιδὴν καὶ

Λανίτην, ἵνα ἄνευ ἀναβολῆς ἢ προφάσεως παρευρεθῶσιν εἰς τὴν Μονὴν προκειμένου νὰ κριθῇ ἡ ἔκβασις τοῦ δεκαετοῦς ἀγῶνος.

Οἱ εὐγενεῖς καὶ ὑπέροχοι πατριῶται ἐσπευσμένως περὶ τὴν 10ην ὥραν τῆς νυκτὸς εὐρέθησαν εἰς τὴν Μονήν, ἵνα ἀποπλύνωσι τὰς ἀσχημίας τοῦ παρελθόντος καὶ προευτρεπίσωσι τὸν χιτῶνα τῆς παγκυπρίου εὐφροσύνης. Συγκεινημένοι καὶ σιωπηλοὶ ἠσθάνθησαν ὅτι ἡ ὥρα ἦν ἐξαιρετικῶς ἱερά καὶ μεγάλη καὶ αἱ στιγμαὶ βαρυσήμαντοι· ἐκ τῆς τοιαύτης στάσεως ἢ τοιαύτης καὶ ἀποφάσεώς των ἐκανονίζοντο αἱ τύχαι τῆς Κύπρου.

Ἡ παρουσία τόσον συνετῶν καὶ σοβαρῶν ἀνθρώπων, ἐκ τῶν ὁποίων τοὺς πλείστους πρώτην φορὰ ἔβλεπον, ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας μου περὶ ὀμαλῆς καὶ καλῆς τῶν πραγμάτων ἐκβάσεως. Τὸ ἐπαναστατήσαν νευρικὸν σύστημά μου ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτῶν ἡμέρωσε· καὶ μὲ τὴν φυσικὴν μου ἠπιότητα καὶ ἡρεμίαν ἐξέθεσα εἰς αὐτοὺς τὸν σκοπὸν τῆς ἐσπευσμένης ταύτης καὶ ἐν ἀκαταλλήλῳ ὥρᾳ προσκλήσεως, ἀνέπτυξα τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπελθούσης μεταξὺ τῶν δύο πατριαρχῶν συμφωνίας, διαβεβαίωσα αὐτοὺς ὅτι μετὰ δικαιοσύνης καὶ ἐπιεικείας θὰ ἀκούσω τὰς ἀξιώσεις των καὶ θὰ ἱκανοποιήσω πάντα πόθον συνάδοντα πρὸς τὸ γενικὸν τῆς Κύπρου συμφέρον, θὰ προστατεύσω πάντα ἀδικούμενον ὡς ἀμέτοχος καὶ μακρὰν τῶν κομμάτων, καὶ συνέστησα μετὰ ψυχικοῦ πόνου τὴν ἡρεμίαν τῶν παθῶν καὶ τὴν εἰρήνευσιν τῆς χειμαζομένης ἐκκλησίας των.

Οἱ λόγοι μου ἀπλοῖ καὶ εἰλικρινεῖς ἠκούσθησαν μετὰ πολλῆς προσοχῆς· ἐμέτρησα τούτους μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ ἔστησα ἐμαυτὸν ὑπεράνω τοῦ πάθους θερμοῦ συνήγορον πάσης δικαίας καὶ λογικῆς ἀξιώσεως ἢ προσπάθειά μου ἀπέβλεπεν εἰς τὸ πῶς νὰ ἐξασφαλίσω τὴν ἐμπιστοσύνην των καὶ νὰ πεισθοῦν ὅτι δὲν ἤμην ἐκπληρωτῆς τῶν βουλῶν τοῦ Φωτίου· διὰ τοῦτο καὶ ἡ εὐνοιά μου ἔκλινε πρὸς τὴν ἀντίθετον μερίδα ἣτις κατὰ τὸ πεπρωμένον ἔμελλε νὰ ὑποστῇ τὰς μεγαλειτέρας δυσοίας καὶ ὑποχωρήσεις, εὐλαβούμενος τὰς τελευταίας αὐτῆς θιγῆσεις.

Ἀφοῦ ἐκαθαρίσθησαν αἱ ἄκανθαὶ μικροφιλοτιμιῶν καὶ ἠνοιχθῆ ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον ἔπρεπεν ὅλοι ὁμοῦ νὰ ἀκολουθήσωμεν, ἤρξατο μετὰ ἡρεμίας καὶ γαλήνης ἡ συζήτησις τῶν ἐπιμάχων σημείων τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ καθορισθοῦν ἵνα ἀρθῇ πᾶσα πρόφασις πρὸς ἀντιδράσεις.

Τὸ πρῶτον τὸ καὶ σπουδαιότερον ἦν ἡ πλήρωσις τῶν Μητροπολιτικῶν θρόνων Πάφου καὶ Κιτίου· πῶς θὰ ἐγένετο αὕτη, διὰ ποίων δηλονότι συνοδικῶν μελῶν καὶ ἀντιπροσώπων, καὶ διὰ ποίων προσώ-

πων. Ἐκάστη μερὶς διεξεδίκει διὰ τοῦ ὑποψηφίου αὐτῆς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν θρόνων· κυρίως οἱ τῆς Κυρηνιακῆς μερίδος, ὡς ἐκ τῶν μετὰ τοῦ ἁγίου Κυρηνείας συνεντεύξεων ἐν τῇ Μονῇ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος διεπιστώθη, ἤθελον ν' ἀποκλείσωσι τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ γραμματέα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διάκονον Μακάριον, ἵνα μὴ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐν τῇ συνόδῳ προσκλήσῃται μεγαλειτέραν δύναμιν. Τὴν τοιαύτην ἀποψιν καὶ ἀξίωσιν τῆς ἀντιθέτου μερίδος ἀπεκαλύψαμεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ὅστις χάριν τῆς εἰρήνης ἐθυσίαζε τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἀνεψιόν, τὸν καὶ περιφανέστερον ἀληθῶς μεταξὺ τοῦ κλήρου τῆς Κυπριακῆς ἐκκλησίας διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ μόρφωσιν καὶ τὰς περικοσμούσας αὐτὸν ἀρετάς. Ἄλλως τε καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Μακάριος συνετῶς φερόμενος ἐδήλωσε κατηγορηματικῶς εἰς τοὺς ἀντιπρόσωπους Πάφου τοὺς ἐπιζητοῦντας νὰ θέσωσι τὴν ὑποψηφιότητα αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Πάφου, ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἐδέχετο τοιαύτην ἐκλογὴν ἣτις θὰ ὑπεδαύλιζε πάλιν τὰ πάθη καὶ θὰ παρῶξυνε τοὺς ἀντιθέτους ἐπικινδύνως. Μετὰ ψυχικοῦ πόνου συνεμορφώθη εἰς τὴν σκληρὰν ταύτην ἀπόφασιν, ἣτις ἀπεστέρει τὴν Κύπρον τῶν ὑπηρεσιῶν ἐξόχου κληρικοῦ προσενεχθέντος θῦμα ἄδικον εἰς τὸν βωμὸν τῶν παθῶν. Ἡ τύχη τοῦ Μακαρίου εἶχεν ἤδη κριθῆ ἀπὸ ἱκανῶν ἡμερῶν, ἀλλ' οἱ ἀντίθετοι τὸ τοιοῦτον ἠγγόουν.

Ὅτε δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐτέθη σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως ὑπὸ τῶν Κυρηνιακῶν, ἤκουσαν ἐκκλητικοὶ ὅτι, ὅτε Ἀρχιεπίσκοπος καὶ αὐτὸς ὁ Μακάριος παραιτοῦνται τῶν ἀξιώσεων των καὶ παρέχεται πλήρης ἐλευθερία εἰς τὴν καταρτισθησομένην Σύνοδον καὶ γενικὴν τῶν ἀντιπροσώπων συνέλευσιν νὰ ἐκλέξωσιν οἰονδήποτε ἄλλον πλὴν αὐτοῦ.

Ἄλλ' οἱ ἀντίθετοι πρὸς ἀσφάλειαν ἐπεζήτησαν ἔγγραφον τὴν τοιαύτην τοῦ Μακαριωτάτου δήλωσιν φοβούμενοι ἀπρόοπτα.

Τοὺς διεβεβαίωσα ὅτι ἔχω τὸν λόγον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ δὲν θὰ ἀτετήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του διότι εἶναι τίμιος κληρικός καὶ ὁ λόγος του ἔκοτζάνι» ὡς αὐτὸς ἔλεγεν· ἀλλ' ἐν ἡ περιπτώσει, προσέθεσα, τολμήσῃ οὗτος νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασίν του καὶ ἐπανεβλῆθῃ εἰς τὰς πρώτας βλέψεις του, ἔχετε τὸν λόγον μου, ὅτι αὐτοστιγμει θὰ ἐγκαταλείψω τὴν Κύπρον καὶ θὰ ματαιώσω πᾶσαν ἀντίθετον πρὸς τὰ συμπεφωνημένα ἐνέργειαν.

Ὁ λίθος ὁ βαρὺς τοῦ προσκόμματος συνετρίβη· ἠρκέσθησαν εἰς τὴν εἰλικρινῆ διαβεβαίωσίν μου καὶ καθησύχασαν.

Ἄλλ' ὅτε ἡ συζήτησις μεταξὺ τῶν δύο μερίδων περὶ τῶν ὑποψηφίων

τῶν δύο θρόνων ἐλάμβανεν δευτέραν μορφήν, τότε εἰς τῶν παρισταμένων υποβάλλει εἰς ἐμὲ τὴν ἐξῆς παρακλήσιν.

Σεβασμιώτατε, μετὰ χαρᾶς ἀνεκφράστου βλέπομεν ὅτι συμμερίζεσθε τοὺς ψυχικοὺς πόνους τῆς Κύπρου καὶ ἀγωνίζεσθε νὰ ἐπιναφέρητε τὴν γαλήνην, τὴν ὁποίαν δεκαετῆς πάλη ἐφυγάδευσεν ἀπὸ τὴν Νῆσόν μας· ἐξ ὑμῶν ἐξαρτᾶται νὰ κατασιγάσῃτε τὸν σάλον, ἐὰν δεχθῆτε νὰ υποστήτε θυσίαν τινα, συγκατατιθέμενοι νὰ μετατεθῆτε ἐκ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου εἰς τὴν Κυπριακὴν ἐκκλησίαν ὡς Μητροπολίτης ἑνὸς τῶν δύο κενῶν θρόνων κατ' ἀρέσκειαν· ἡ τοιαύτη θυσία καὶ ἀπόφασίς σας θὰ ἐπέφερε τὴν ὀριστικὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος καὶ θὰ μᾶς ἀπήλλατεν ἀπὸ περαιτέρω περιπλοκάς.

Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη πρότασις ἠλέκτρισε τοὺς παρόντας καὶ διὰ χειροκροτημάτων ἐπιδιοκίμασίας καὶ χαρᾶς διατυποῦσι κοινὴν καὶ ὁμόφωνον ἀξίωσιν.

Ἡ θέσις μου ἦτο δυσχερεστάτη· «πήγα γὰρ μαλί, κατὰ τὴν παροιμίαν, καὶ οἱ Κύπριοι ἐδοκίμασαν νὰ εὐγῶ κουρευμένος». Ἡ μέχρι τοῦδε ἐνέργεια καὶ στάσις μου ἀπέβλεπεν εἰς τὸ καλὸν τῆς Κύπρου, καὶ οἱ εὐφυσέτατοι Κύπριοι τὴν κρίσιμον αὐτὴν στιγμὴν ἐπιζητοῦσιν καὶ ἐξ ἑμοῦ θυσίας καὶ σφιγμομετροῦσι τὸν βαθμὸν τῆς ἀγάπης μου· ἔστησαν παγίδας εἰς τοὺς πόδας μου καὶ τὰ σχοινία τῆς ἀγάπης των περιέσφιγγάν με.

Ἦκουσα μὲ συγκίνησιν βαθυτάτην τὴν φωνὴν τῆς καρδίας των, ἠὲ χαρίστησα μὲ θερμότητα λόγων τοὺς εὐγενεῖς Κυπρίους, οἱ ὅποιοι διὰ τύχης τιμῆς καὶ ἐκτιμήσεως μὲ περιέβαλον καὶ συνεκέντρωσα τὰς σκέψεις μου πρὸς ἄμειναν· ὁ ἀγὼν ἦτο γλυκὺς· ἐπάλαιεν ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀγάπην· τὰ πάθη ἐκοιμήθησαν καὶ ἔσβεσαν· ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τὴν δυσσομίαν τῶν παθῶν καὶ τὸ ἄρωμα τῆς ἀγάπης ἐπλήρωσε τὴν μοναστηριακὴν αἴθουσαν.

Διότι μὲ ἀγαπᾶτε καὶ σὰς ἀγαπῶ δὲν συμφέρει οὔτε εἰς ἐμὲ, οὔτε εἰς τὴν Κύπρον, εἶπον, νὰ διαψεύῃ τὰς ἐλπίδας της. Εἰς τὰς στιγμὰς ταύτας ὁπότε καταβάλλομεν ὑπερτάτας προσπάθειάς νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς αὐτὴν μέλλον σταθερὸν καὶ ἔνδοξον, ὀφείλομεν νὰ πνίξωμεν τὰς ἀτομικὰς ἀδυναμίας καὶ συμπαθείας καὶ νὰ εὐρωμεν ἀπὸ κοινοῦ τὰ κατάλληλα πρόσωπα τὰ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἰδανικὰ τῶν Κυπρίων. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶμαι ὅλως ἀκατάλληλος διὰ τὴν Κύπρον, ἡ ἀποδοχὴ μου θὰ προὔξεναι ἀλαγεινὴν ἐντύπωσιν καὶ πρὸς πάντας, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὸν Παιριόρχην Φώπων

ὅστις δι' ἄλλον σκοπὸν μὲ ἀπέστειλεν ἐνταῦθα, καὶ θὰ ἐμοῦ οὕτω τὸ κάλλως τῆς ἀγάπης μου πρὸς τὴν Κύπρον διὰ τῆς ἐπιτυχίας ἀτομικῶν ὀφελημάτων· δὲν θὰ ἐπισκιάσω διὰ τῆς ἀδυναμίας τῆς θελήσεως τὴν ἱερότητα τοῦ σκοποῦ μου· ἂν μὲ ἀγαπᾶτε σεβασθῆτε τὰ αἰσθημάτά μου, τὰ ὅποια θέλω νὰ διατηρήσω ἀγνὰ πρὸς τὴν Κύπρον μέχρις ἐσχάτης μου πνοῆς· καὶ ἐὰν ἔχετε πίστιν εἰς τὴν ἀγάπην μου ἐμπιστευθῆτε εἰς ἐμὲ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν καταλλήλων προσώπων, ἀμετόχων τῶν παθῶν σας, ξένων πρὸς ὑμᾶς καὶ παρακάμπτομεν οὕτω τὸν ἐπικίνδυνον σκόπελον πλείοντες εὐθὺς εἰς τὸν γαλήνιον λιμένα.

Ἐβλεπεν ὁ εἰς τὸν ἕτερον· καὶ ἐξηκολούθουν ματαίως οἱ ἐκατέρωθεν διασπαθισμοί· αὐτοὶ διὰ παντοίων γλυκυτάτων ἐλιγμῶν ἐπαγίδευσον, καὶ ἐγὼ πικρῶς ἐξηγνούμην· ἕως οὗ λυγίσαντες συγκατετέθησαν νὰ δεχθῶσι τὴν πρότασίν μου περὶ ἐξευρέσεως δύο κληρικῶν καταλλήλων, καὶ διὰ πρακτικοῦ ὑπογραφέντος ὑπὸ πάντων ἀνετίθετο εἰς ἐμὲ ἡ ἐκλογή τῶν ὑποψηφίων τοὺς ὁποίους ἡ Σύνοδος ἀσυζητητὶ θὰ ἀνεδείκνυε Μητροπολίτας τῶν δύο κενῶν θρόνων.

Τὸ σπουδαιότερον καὶ οὐσιωδέστερον ζήτημα μετὰ πολυώρους συζητήσεις ἐκανονίσθη κατ' εὐχὴν· ἀπεκλείοντο οἱ ὑποψήφιοι τῶν δύο μερίδων πρὸς ἀμοιβαίαν ἱκανοποίησιν καὶ ἐπαφίετο ἡ εὐρεσις καταλλήλων κληρικῶν εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν.

Ἡ ἐπακολουθήσασα συζήτησις ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐπιμάχων σημείων, καίτοι κατηνάλωσε ἱκανὸν χρόνον, προεβλέπετο ὅτι θὰ ἀπέληγεν εἰς αἰσιον συμβιβασμὸν δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων· ὅπερ καὶ ἐπετεύχθη. Καὶ οὕτω δι' ἀγαθῆς θελήσεως καὶ δι' εἰλικρινοῦς συνεργασίας οἱ νουνεχεῖς καὶ φρόνιμοι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ἐκαθάρισαν τὸν σκοτεινὸν ὄριζοντα τῆς Κύπρου ἀπὸ τὰ ἐπικαθήμενα μαῖρα καὶ σκοτεινὰ νέφη ἐπ' αὐτῆς· ἡ φρόνησις καὶ ὁ πατριωτισμὸς τῶν κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκεῖνην νύκτα τῆς 18ης Φεβρουαρίου κατέρριψε τὸ μεσότειχον τῆς ἔχθρας, κατέσπασε τὸν βαρὺν κλοιὸν τὸν συνέχοντα τὰς καρδίας πάντων καὶ ἐξησφάλιζεν εἰς τὴν Κύπρον ἡμέρας γαλήνης καὶ χαρᾶς.

Οἱ εἰς τὰ σημειώματα πατριαρχικοὶ ὄροι ἐξεπληρώθησαν· αἱ συζητήσεις ἔληξαν, τὰ πάντα ἐκανονίσθησαν κατὰ τοὺς ἀμοιβαίους πόθους καὶ ὑπελείπετο ἡ ἐπισφράγισις τούτων διὰ τῆς παρατιθέσεως τοῦ ἁγίου Κυρηναίας ἀπὸ πάσης ἀξιώσεως ἐπὶ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου.

Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ

Μεγάλη ἰστορικὴ στιγμή. Ἐν μέσῳ αἰγῆς βαθυιάτης ἐξήγαγον ἐκ

τοῦ κόλπου μου τρία ἴσα καὶ ὅμοια ἔγγραφα παραιτήσεως αὐτοῦ· τὰ ἀπεδίπλωσα ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐκάλεσα τὸν ἅγιον Κυρηναίος πρὸς ὑπογραφήν· ἦσαν τρία ὅμοια προωρισμένα διὰ τὰς τρεῖς ἐκκλησίας, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Κύπρου.

Θὰ ὑπογράψω ὡς πρῶτην Κύπρου, μοὶ λέγει.

Ὅχι πρὸς Θεοῦ· μὴ ἐπιζητεῖτε νὰ καταστρέψητε τὰ πάντα· μὴ κατασχύνετε διὰ τοιαύτης ὑπογραφῆς τὰ πανάρχαια τῆς πατριδος σας καὶ πολύτιμα προνόμια διὰ τὰ ὅποια ἐπὶ δεκαετίαν ἡ Κύπρος ἠγωνίσθη μετὰ τόσου πείσματος. Τοιαύτη ὑπογραφή θὰ σιγματίσῃ τὸν βίον σας, θὰ ἀνανεώσῃ τὰ πάθη, θὰ καταστρέψῃ τὸ λαμπρὸν σας στάδιον, διότι θὰ ὀνομασθῆτε ὑπονομεὺς καὶ ἐπίβουλος σεβασμίων προνομίων, τὰ ὅποια οἱ ἐκλέξαντες ὑμᾶς Ἀρχιεπίσκοπον, παρὰ τὴν διαμαρτυρίαν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἐπεβουλεύθησαν νὰ καταργήσουν. Ἀποδείξατε διὰ τῆς κανονικῆς ὑπογραφῆς σας ὅτι σέβασθε τὰ τοιαῦτα προνόμια δυνάμει τῶν ὁποίων ἡμέραν τινὰ θὰ ἀνυψώσῃ ὑμᾶς αὐτὸς ὁ λαός, ἄνευ ξένης ἐπεμβάσεως, εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα. Πνίξτε τὸν πειρασμὸν τῆς μικροφιλοδοξίας τὴν στιγμὴν καθ' ἣν αὐτὸς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆ συγκαταθέσει τῶν πατριαρχῶν ἀπονέμει εἰς ὑμᾶς διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις σας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου τὸν τίτλον τοῦ «Μακαριωτάτου καὶ Προέδρου Κυρηναίας» διὰ τοῦ ἐπισήμου τούτου γράμματος τὸ ὁποῖον καὶ θὰ σᾶς ἐπιδώσω ἀμέσως. Καὶ ἂν οἱ μωροβυζαντινοὶ οὗτοι τίτλοι δὲν σᾶς ἐπαρκοῦν εἶμαι πρόθυμος νὰ προσθέσω καὶ ὅσους ἀκόμη θέλετε· θὰ ὑπογράψητε τὸ ἔγγραφον τῆς παραιτήσεως ὡς Μητροπολίτης Κυρηναίας.

Ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροώπων τῆς μερίδος του οὐδεμία φωνή, οὐδεμία διαμαρτυρία· ἡ σιωπὴ τῶν ἐσήμαινεν ἐπιδιοκίμασι τῶν λόγων μου καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῆ εἰς τὸ περρωμένον.

Τῷ ἐπέδωκα τὴν πένναν πρὸς ὑπογραφήν· ἀλλ' ἀκόμη ἐδίσταζε ἱπλανὲς τὸ βλέμμα του ἐκαρφώθη ἐπὶ τοῦ χάρτου· οἱ παρεστῶτες ἴνα μὴ ὦσι μάρτυρες τῶν κινήσεων τῆς χειρός του διὰ τῆς ὁποίας ἠοίγητο ὁ τάφος τόσων ὀνείρων καὶ ἐλπίδων ἐξηλθόν ἔξω καὶ ἔκλαιον· τὸ δάκρυόν των ἀπέπλυνεν ὅλας τὰς ἀσχημίας τῶν παθῶν. Ἡ Κύπρος ἀπέπλυνε τὰς ἁμαρτίας τῆς· ἡ Κύπρος ἐσώθη· εἰς τὸν Κυρηναίος Κύριλλον δόξα καὶ τιμὴ.

ΤΑ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΝ

Ὑπεγράφησαν τὰ τρία ὅμοια τῆς παραιτήσεως ὑπὸ τοῦ Κυρηναίος

Κυρίλλου καὶ ἀπέδωκα τότε αὐτῷ τὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἔγγραφον ἐναγκαλισθεὶς αὐτὸν μετὰ δακρύων χαρᾶς καὶ προσεφώνησα διὰ θερμῆς προσλαλιᾶς διὰ τοῦ τίτλου τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ἔπλεξα τὸ δίκαιον αὐτοῦ ἐγκώμιον διὰ τοὺς εὐγενεῖς ἀγῶνάς του καὶ τὴν τιμίαν προσπάθειάν του πρὸς εἰρήνευσιν τοῦ τόπου.

Ἄντιπροσφωνήσας δι' εὐχαριστηρίων θερμῶν λόγων τὴν ἐμὴν ἐλαχιστότητα διὰ τὰς προσπαθείας τὰς καταβληθείσας πρὸς ἐπιστέγασιν τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἱεροῦ ἔργου, διελάλησε μετὰ παρησίας ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του ὅτι ποτὲ ἢ Κύπρος δὲν θὰ λησμονήσῃ τὴν τοιαύτην εὐεργεσίαν οὐδὲ τὰς στιγμὰς ἐκεῖνας τῆς εὐλογημένης παρουσίας μου, εἰς ἃς ὀφείλεται ἡ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος, μὲ κατεφίλησεν ἔτι ἅπαξ καὶ συντετριμμένος ἐκ τῶν συγκινήσεων ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ καναπέ.

Τότε καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Λανίτης ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐν ἐξάρσει ποιητικῇ διὰ κολακευτικωτάτων λόγων ἐξεκένωσεν ἐπὶ τῆς παλλούσης καρδίας μου φυάλην ἀρωμάτων ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης ὡς σωτήρος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Οἱ εὐγενεῖς Κύπριοι ἐν τῇ μέθῃ τῆς εὐφροσύνης των ἐκ φιλοφρονήσεως πρὸς τὸν ξένον ὑπερεξετίμησαν τὴν στοιχειώδη συμβολὴν μου εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν διὰ νὰ ἀποδείξουν, ὅτι ὄχι πάθῃ ἐνεφώλευον εἰς τὴν ψυχὴν των, ἀλλ' ἰδεώδη θεῖα καὶ ὑψηλά, ὅσον καὶ ἡ καταγωγὴ των, διὰ τὰ ὁποῖα εἰς τὸν τραχὺν καὶ πολυχρόνιον ἀγῶνα ἐνεπλάκησαν.

Ἡ ΣΥΓΚΙΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Ὁ δεκαετὴς ἀγὼν ἔληξεν· οἱ πρὸ μικροῦ ἀντίπαλοι ἀπεχωρίσθησαν ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου ὡς ἀδελφοί, ἀπελθόντες ὡς τοῦ Κυρίου οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν πόλιν νὰ ἀναγγείλωσιν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἀνάστασιν· οἱ μοναχοὶ τοῦ Κύκκου ἐπανηγύριζον· εἰς τὰ κελλία αὐτῶν συνετρόβη ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ· ἐκεῖ ἐδέχθη τὸ θανάσιμον τραῦμα ὁ σατανᾶς.

Κατὰ τὴν γενομένην συμφωνίαν τὴν ἐβδόμην πρωϊνὴν ὥραν θὰ ἐπέστρεφον εἰς τὴν Μονὴν ἵνα συνοδεύσω τὸν ἅγιον Κυρηναῖος καὶ τὸν ἡγούμενον Κύκκου εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπον πρὸς ἀναγνώρισιν αὐτοῦ καὶ συνδιαλλαγὴν.

Περὶ τὴν 4ην ὥραν τῆς πρωίας ἀπεχειρέτησα τὸν ἅγιον Κυρηναῖος καὶ τοὺς μοναχοὺς καὶ διαπεράσας τὴν κοιμωμένην πρωτεύουσαν ἔφθασα εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν.

Ἡ μεγάλη θύρα ἦτο κεκλεισμένη· ὁ θυρωρὸς καίτοι εἶχε διαταχθῆναι ἐπαγρυπνῆ καὶ ἀναμένει τὴν ἀφιξίν μου ἀπεκοιμήθη. Εἰς τὰ πρώτα κτυπήματα τοῦ κλητῆρος ἤνοιξε καὶ περιφρονεῖς διηρώτα τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης βραδύτητος. Ἀνέβαινον κατάκοπος τὴν κλίμακα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὄτε ἔφθασα κάτωθεν τοῦ παραθύρου τοῦ κοιτῶνος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶδον φῶς. Ὑπέθεσα ὅτι ὁ μπάριμπαρ μου μὲ ἀναμένει (Ἐκ τῆς στενῆς οἰκειότητος τῆς ἀναπτυχθείσης μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἐγὼ μὲν ἐκάλουν αὐτὸν μπάριμπαρ, ὡς πολὺ αὐτοῦ νεώτερος μόλις διατρέχων τὸ βῆλον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, ἐκεῖνος δὲ μὲ ἀπεκάλει υἱόν).

Ἐκτύπησα τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος, ἀλλ' οὐδεμία ἀπάντησις· ἔκρουσα δυνατώτερα, οὐδεμία φωνή· ἔνδον ἡ μεγάλη αἴθουσα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς σκοτεινὴ καὶ δὲν ἠδυναμένη νὰ ἐπανεύρω τὸν κοιτῶνά μου. Ἐδοκίμασα νὰ ἀνοίξω, καὶ εἶδον ὅτι ἡ θύρα τοῦ κοιτῶνος τοῦ ἦτο ἀνοικτὴ καὶ εἰσῆλθον· ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔκαιε λάμπα πετρελαίου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐκοιμᾶτο· ἦτο ἐξηπλωμένος κατὰ πλάτος τῆς κλίνης του μὲ τοὺς πόδας ἐγγίζοντας τὴν γῆν καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ βάθος τῆς κλίνης. Ἐφερεν ὅλην τὴν ἐνδυμασίαν του καὶ τὸ καλυμαύχιον εἰς τὴν κεφαλὴν· εἶχεν ἀποκάμει ἐκ τῆς πολυώρου ἀναμονῆς τῆς ἐπιστροφῆς μοι· καὶ ὑπὸ τοῦ ὕπνου κυριευθεὶς κατέπεσε πρηγῆς ἐπὶ τῆς κλίνης κατὰ τὴν στάσιν εἰς ἣν εὔρον αὐτόν· Ἐκοιμᾶτο βαθύτατα καὶ ἔρεγγε τὸν διέσεισα ἑλαφρὰ καλῶν αὐτόν νὰ ἐγερθῆ, ἀλλ' ἦτο βυθισμένος εἰς τὸν ὕπνον καὶ ἀναισθητός· ἐφοβούμην μήπως ἀπότομος διάσεισις μου διαταράξῃ αὐτόν· παρέμεινα ὀλίγα λεπτὰ μετ' ἄκρας ἐπιφυλάξεως ἀνακινῶν αὐτόν καὶ ἐπανασείων ἑλαφρῶς, ἀλλ' ὥσει ἄνανουριζόμενος ἐκοιμᾶτο γλυκύτερον· ἐπλησίασα εἰς τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐδοκίμασα νὰ ἀναστρέψω τὸ πρόσωπόν του εἰς τὰ ἄνω· ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐντρομος ἐρωτᾷ τί συμβαίνει.

Ἐγὼ εἶμαι, μπάριμπαρ, μὴ φοβεῖσαι, σήκω.

Ἡγέρθη ἀποτόμως καὶ μὲ ἀγωνίαν ἐρωτᾷ τί ἔγινε, ποῦ ἤμην, τί με συμβαίνει.

Ἡσύχασε καὶ τὰ βάσανά σου ἔληξαν· ὁ Κυρηνεὺς παρητήθη καὶ σήμερον θὰ παραστῆ ἐνταῦθα ἵνα καὶ ἐπισήμως ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀναγνωρίσῃ τὴν Μακαριότητά σου ὡς τῆς Κύπρου ἀρχιεπίσκοπον.

Τὰ γόνατά του ἔτρεμον· εἰς τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἄκουσμα ἠλλοιώθη ἡ ὄψις του· καὶ ὄτε ἐξήγαγον ἐκ τοῦ κόλπου μου τὸ ἔγγραφον τῆς παραιτήσεώς του καὶ ἐκ τῆς ἐπικαθημένης ἐπ' αὐτοῦ ὑπογραφῆς

ἐπέισθη περὶ τῶν λεγομένων μου ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλόν μου κλαίων. καὶ περιπτυσόμενος θερμῶς κατεφίλει τὰς παρειάς μου διὰ τῶν παλλομένων ἐκ συγκινήσεως πυρίνων χσιλέων του.

Ἄ τὸν εὐλογημένον πολὺ μὲ ἔβασάνισε.

Καὶ κλαίων ἀκόμη ὡς παιδίον μὲ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἵνα ἀφηγηθῶ αὐτῷ τὰ καθ' ἕκαστα.

Ἄφησέ με, τῷ λέγω, νὰ ἀναπαυθῶ ὀλίγας ὥρας εἰς τὴν κλίνην μου διότι αἱ συγκινήσεις τῆς νυκτὸς ταύτης παρέλυσαν τὸ σῶμά μου.

Μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν κλίνην μου καὶ ἐπικαθίσας ἤκουσε τὰς λεπτομερείας τοῦ ἐπελθόντος συμβιβασμοῦ.

Ὅ,τι ἔκαμες, γυιέ μου, εἶναι καλῶς καμωμένον, νὰ σὲ εὐλογήσῃ ὁ Θεός. Ἡ Κύπρος δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην· καὶ νέα πύρινα δάκρυα ἐκυλίωντο εἰς τὰς παρειάς του· ἦσαν ἀψευδεῖς μάρτυρες καρδίας ἀναισθήτου, θαλλούσης καὶ ζωηρᾶς εἰς τὸ γερωνικὸν σῶμά του.

Ἡ ἡμέρα ἐπέφωσκε καὶ ἔπρεπε νὰ ἐτοιμασθῶ πρὸς μετάβασιν εἰς τοῦ Κύκκου, ἵνα συνοδεύσω τὸν ἅγιον Κυρηναίος εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, ὡς συνεφωνήθη.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἠγέρθη καὶ ὁ ἅγιος Τριπόλεως εἰς ὃν ἀνεκοινώθησαν τὰ χαρμόσυνα· λάμπων ἐκ χαρᾶς ἤκουσε τὰ φαιδρὰ εὐαγγέλια καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ἐπιτευχθείσῃ συνδιαλλαγῇ.

(Συνεχίζεται)

† Ο ΠΡ. ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ ΣΩΦΡ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ